УДК 351.746.1:323.28; JEL classification: H83, J61, I38, O38, D83
DOI: https://doi.org/10.36887/2415-8453-2026-3-47

Лозинська Тамара Миколаївна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету
Медвідь Вікторія Юріївна, завідувач кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету

Lozynska Tamara Mykolaivna, Professor of the Department of Economics and Public Administration, Poltava State Agrarian University, https://orcid.org/0000-0003-2858-9374
Medvid Viktoriia, Head of the Department of Economics and Public Administration, Poltava State Agrarian University, https://orcid.org/0000-0002-2257-6276

ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ЩОДО ВНУТРІШНЬО-ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ (ВПО): СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ

STATE INFORMATION POLICY ON INTERNALLY DISPLACED PERSONS (IDPS): CURRENT CHALLENGES AND DIRECTIONS FOR IMPROVEMENT

Лозинська Т. М., Медвідь В. Ю. Інформаційна політика держави щодо внутрішньо-переміщених осіб (ВПО): сучасні виклики та напрями удосконалення. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2026. Том 11. № 3. С. 264 – 269.

Lozynska T., Medvid V. State Information Policy on Internally Displaced Persons (IDPs): Current Challenges and Directions for Improvement. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 2026. Volume 11. № 3. pp. 264 – 269.

У статті досліджується інформаційна політика держави щодо внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в Україні в умовах воєнного стану та масштабних внутрішніх міграційних процесів. Акцентовано увагу на ролі інформаційного забезпечення як ключового інструменту реалізації соціальної політики, інтеграції ВПО у приймаючі громади та гарантування їхніх прав і свобод. Проаналізовано нормативно-правову базу, що регулює інформаційні відносини у сфері захисту ВПО, зокрема закони України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про електронні комунікації», а також стратегічні документи у сфері цифрового розвитку та інформаційної безпеки. Визначено основні сучасні виклики інформаційної політики щодо ВПО, серед яких: фрагментарність інформаційних ресурсів, недостатня координація між органами влади, обмежений доступ до актуальної та достовірної інформації, цифрова нерівність, а також проблеми інформаційної безпеки в умовах гібридної війни. Окрему увагу приділено комунікаційним бар'єрам між державними інституціями та внутрішньо переміщеними особами, що ускладнює ефективну реалізацію соціальних гарантій. У статті обґрунтовано напрями удосконалення державної інформаційної політики, які включають розвиток єдиних цифрових платформ для ВПО, посилення міжвідомчої координації, впровадження принципів відкритих даних, удосконалення механізмів інформування населення на місцевому рівні та підвищення рівня цифрової грамотності. Наголошено на необхідності інтеграції європейських підходів до управління інформаційними ресурсами та посилення кіберстійкості державних інформаційних систем. Також обґрунтовано можливі напрями удосконалення державної інформаційної політики щодо мінімізації дезінформації. Зроблено висновок, що ефективна інформаційна політика є важливою складовою соціальної адаптації ВПО та чинником зміцнення довіри до державних інституцій в умовах кризових викликів.
Ключові слова: *державна інформаційна політика, внутрішньо переміщена особа, цифровізація, дезінформація, інформаційна безпека, інформація, публічна політика, інформаційна система, людиноцентризм, соціальне забезпечення, право.*

The article examines the state information policy regarding internally displaced persons (IDPs) in Ukraine under martial law and large-scale internal migration processes. Particular attention is paid to the role of information support as a key instrument for implementing social policy, integrating IDPs into host communities, and ensuring their rights and freedoms. The regulatory and legal framework governing information relations in the field of IDP protection is analyzed, including the Laws of Ukraine "On Information," "On Access to Public Information," "On Electronic Communications," as well as strategic documents in the field of digital development and information security. The study identifies the main contemporary challenges of information policy for IDPs, including fragmentation of information resources, insufficient coordination among public authorities, limited access to timely and reliable information, digital inequality, and information security issues in the context of hybrid warfare. Special attention is given to communication barriers between state institutions and internally displaced persons, which complicate the effective implementation of social guarantees. The article outlines directions for improving the state information policy, including developing unified digital platforms for IDPs, strengthening interagency coordination, implementing open data principles, improving local-level information dissemination mechanisms, and enhancing digital literacy. The need to integrate European approaches to information resource management and strengthen the cyber resilience of state information systems is emphasized. Possible directions for improving state information policy to minimize disinformation are also outlined. It is concluded that an effective information policy is an essential component of the social adaptation of IDPs and a factor in strengthening trust in public institutions under crisis conditions.
Keywords*: state information policy, internally displaced person, digitalization, disinformation, information security, information, public policy, information system, human-centered approach, social welfare, law.*

Вступ

Воєнна агресія проти України зумовила масштабні переміщення населення як всередині країни, так і за її межі. І, якщо інформування тимчасових емігрантів з України стало завданням урядів приймаючих країн, то для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) особливого значення набуває інформаційна політика держави. В умовах війни держава має забезпечувати своєчасне інформування громадян про можливості отримання соціального захисту, житла, медичних, освітніх та інших послуг, а також сприяти їхній інтеграції у приймаючі громади. Водночас сучасна система державної інформаційної політики у цій сфері характеризується низкою проблем, серед яких відмітимо фрагментарність комунікаційних каналів, нерівномірний доступ до інформації, недостатню міжвідомчу координацію та обмежений цифровий доступ для вразливих категорій населення. Крім того, тривалість війни прискорює зростання кількості ВПО, що створює додаткове навантаження на інститути публічної влади та ускладнює інформування населення. У результаті значна частина ВПО стикається з інформаційними бар'єрами, що знижує ефективність реалізації їхніх прав і доступ до державних послуг.

Отже, удосконалення інформаційної політики держави щодо ВПО шляхом формування більш інтегрованої, доступної та цифрово орієнтованої системи комунікації, здатної забезпечити оперативне інформування, координацію дій органів влади та підвищення рівня соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб є актуальною науково-практичною проблемою.

У дослідженнях сучасних науковців значна увага приділяється нормативно-правовим, соціально-економічним та управлінським аспектам регулювання становища ВПО, тоді як інформаційний вимір державної політики залишається відносно менш розробленим. Так, О. Капінус розглядає теоретичні та методологічні засади формування

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons CC-BY 4.0

© Лозинська Тамара Миколаївна, Медвідь Вікторія Юріївна, 2026

державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб, зокрема її види, методи реалізації та інструменти державного впливу [1]. І. Карпич аналізує механізми реалізації соціального забезпечення внутрішньо переміщених осіб, зосереджуючи увагу на проблемах ефективності соціальної підтримки та доступу до соціальних послуг [2]. Подібний підхід розкриває важливість міжвідомчої взаємодії, однак не охоплює в повному обсязі інформаційно-комунікаційні механізми взаємодії держави з ВПО.

Окремий напрям досліджень становлять праці, присвячені інтеграції цифрових технологій у систему надання соціальних послуг. Зокрема, у роботах А. У праці Мустафаєва розглядаються процеси цифровізації соціальних послуг для ВПО, включаючи використання державних електронних сервісів та цифрових платформ [3]. У дослідженнях А. Колосок та С. Будник також обгрунтовуються напрями вдосконалення соціальної політики щодо ВПО в Україні [4]. Водночас підкреслюється необхідність удосконалення управлінських механізмів реалізації державної політики на місцевому рівні. Також слід звернути увагу на дослідження Л. Русаль [5], І. Лопатченко та Ю. Батир [6] та інших авторів, які підкреслюють роль публічних інститутів у формуванні системи підтримки ВПО, зокрема інформаційної.

Аналіз літературних джерел свідчить про значний рівень розробленості соціально-правових та управлінських аспектів державної політики щодо ВПО, проте інформаційно-комунікаційний вимір цієї політики залишається недостатньо дослідженим.

Формулювання цілей статті

Метою статті є виявлення сучасного стану інформаційної політики держави щодо ВПО, основних викликів її реалізації в умовах воєнного стану та обґрунтування пріоритетних напрямів удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження

Інформаційна політика держави щодо ВПО ідентифікується в статті як система заходів, комунікаційних стратегій та інформаційних кампаній, які реалізуються органами влади для забезпечення переселенців вичерпними даними про їхні права, державну підтримку, соціальні послуги та можливості інтеграції в нові громади. Інформаційна політика пронизує усі складові життя людей, які унаслідок війни вимушено виїздили в інші регіони країни, та є складовою Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення [7], спрямованої на вирішення ряду завдань:

– забезпечення прав та свобод: інформування про порядок оформлення довідки ВПО, отримання щомісячної допомоги на проживання, соціальних і пенсійних виплат;

–інтеграція в приймаючі громади: комунікаційні кампанії (наприклад, «Робота для ВПО: ти потрібен!» чи «Держава поруч»), які стимулюють пошук роботи, перенавчання, професійний розвиток та доступ до медичної чи психологічної допомоги;

– цифровізація доступу до послуг: консолідація актуальної інформації через державні вебресурси, зокрема на портал «Допомога та послуги для ВПО» та в додатку «Дія»;

– зворотний зв'язок: створення дорадчих органів, таких як Ради ВПО, які дозволяють переселенцям впливати на формування законодавства та отримувати роз'яснення щодо житлових програм або компенсацій

Інформаційна політика держави в Україні щодо ВПО формується на основі сукупності нормативно-правових актів, які регулюють права ВПО, доступ до інформації, залучення до цифрового урядування та надання електронних послуг (табл. 1). При цьому, не дивлячись на те, що внутрішні масштабні переміщення населення спостерігаються з 2014 року після анексії Криму та взяття під контроль частини Донецької і Луганської областей Росією, в Україні відсутній єдиний нормативний документ, який би визначав державну інформаційну політику саме щодо ВПО.

Таблиця 1. Нормативно-правова база формування державної інформаційної політики щодо ВПО в Україні

Нормативно-правовий акт	Основні положення
1. Конституція України [11]	Закладає основоположні гарантії: – право на інформацію (ст. 34); – право на соціальний захист (ст. 46); – свободу пересування і вибору місця проживання (ст. 33)
2. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України [12]	Визначає: – правовий статус ВПО; – обов'язки органів державної влади щодо інформування ВПО; – право переселенців на отримання повної та достовірної інформації про свої права, соціальні гарантії та державні послуги
3. Про Національну програму інформатизації: Закон України [13]	Передбачає розвиток інформаційних систем державного управління, цифрових реєстрів та електронних послуг
4. Про доступ до публічної інформації: Закон України [14]	Регламентує: – порядок отримання інформації від органів влади; – відкритість діяльності державних органів; – прозорість управлінських рішень
5. Про інформацію: Закон України [15]	Визначає: – принципи інформаційних відносин; – право кожної особи на доступ до інформації; – обов'язок органів влади забезпечувати відкритість інформації
6. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України [16]	Створює правові засади використання електронної ідентифікації та електронних сервісів, що є основою цифрової взаємодії ВПО з державою
7. Про електронні комунікації: Закон України [17]	Визначає умови функціонування електронних комунікацій, необхідних для доступу громадян до цифрових державних сервісів.

Джерело: систематизовано автором.

Тому на сьогоднішній день інформаційне забезпечення ВПО залишається фрагментарним, стримуючим координацію між суб'єктами публічного управління у сфері інформаційної підтримки внутрішньо переміщених осіб.

Емпіричні дослідження автора та інших аналітиків [8; 9; 10]дозволяють зробити ряд важливих висновків щодо інформаційної політики держави, спрямованої на підтримку ВПО:

– рівень поінформованості населення про державні соціальні послуги залишається недостатнім;

– цифрові сервіси («Дія», електронні кабінети, державні реєстри) стають основним каналом взаємодії громадян із державою, однак існують проблеми цифрової доступності для окремих категорій ВПО;

– традиційні офіційні канали поступаються месенджерам і соціальним мережам, що потребує перегляду комунікаційної стратегії органів влади;

– інформаційна політика щодо ВПО має ґрунтуватися не лише на наданні інформації, а й на принципах цифрової інклюзії, проактивної комунікації та постійного моніторингу інформаційних потреб переселенців.

Окремих загальнонаціональних соціологічних досліджень, присвячених виключно інформаційній політиці щодо ВПО не проводилося, але в більшості територіальних громад, які приймають переміщених осіб, проводяться локальні дослідження їх потреб, зокрема інформаційного характеру. Так, дослідження, які проводилися у 2022-2023 роках ГО «Інститут аналітики та адвокації» в Полтавській області, засвідчили, які труднощі виникають у ВПО через недостатню урядову інформацію або, навпаки, через неприйняття урядом необхідних рішень унаслідок слабкої комунікації з людьми, які вимушено покинули свої домівки (рис.).

Наприклад, у 2022 році Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) сповістила, про обов'язковість оплати за енергетичні та комунальні послуги, надані на непідконтрольних Уряду територіях. Але ВПО, які фактично не користувалися цими послугами, не сплачували за них, хоча їх вартість нараховувалася. Виникали і накопичувалися комунальні борги, які справедливо розцінювалися ВПО як неправомірні, що потребувало найшвидшого вирішення.

Рис. 1. Основні потреби ВПО, які потребують додаткового інформування, роз'яснення чи консультацій

Джерело: [10].

У даний час проблема сплати за комунальні борги на окупованих територіях знайшла розв'язання, що не можливо було досягти без налагодження ефективної комунікації між урядом і громадянами. Наразі в Україні заборонено до скасування воєнного стану [18]:

– нараховувати плату за житлово-комунальні послуги з дати початку по дату завершення тимчасової окупації територій (ТОТ);

– стягувати штрафи, пеню тощо за заборгованість, утворену через несплату комунальних послуг на ТОТ;

– припиняти надання комунальних послуг на ТОТ, навіть у разі несплати за спожитий обсяг.

Переміщене населення, яке пережило трагічні втрати і вимушене пристосовуватися в нових місцях, досить часто погано обізнане зі своїми правами, обсягом надаваних соціальних послуг, процедурами відновлення втрачених документів тощо. На заваді отримання потрібних відомостей стають дезінформація, недостатній рівень цифрової грамотності (швидка цифровізація публічних послуг тут стає перешкодою), наявні цифрові розриви. Низька обізнаність ВПО є однією з головних причин незадовільного виконання державних і місцевих соціальних програм та неотримання належних компенсацій. Подібні висновки були викладені в дослідженні «Національне опитування щодо сприйняття і обізнаності населенням соціальної політики в Україні», проведеному ЮНІСЕФ, Міністерством соціальної політики України та Київською школою економіки [9]:

– лише 3 % респондентів повідомили, що добре знають зміст соціальних послуг;

– значна частина населення недостатньо поінформована про можливості отримання державної підтримки.

Результати емпіричних досліджень автора показують, що найефективнішими каналами інформування для ВПО на сьогодні є месенджери (Viber, Telegram) та соціальні мережі (Facebook), а офіційні сайти органів влади та місцеві інформаційні ресурси використовуються значно рідше. Це свідчить про необхідність зміни моделі державної комунікації та активнішого використання цифрових каналів для поширення офіційної достовірної інформації. Найважливішими напрямами зміни державної інформаційної політики, які сприятимуть її удосконаленню, мають стати:

– розроблення стратегії протидії дезінформації;

– розвиток комунікацій між населенням і публічною владою на засадах людиноцентризму;

– забезпечення населення достовірною офіційною інформацією в умовах війни на основі використання поширених месенджерів і соціальних мереж;

– зручна цифровізація державних послуг і розвиток електронного урядування;

– інтеграція державних інформаційних ресурсів і підвищення доступності цифрових сервісів для ВПО.

Виконання значної частини цих заходів уже передбачено стратегічними документами, такими як «Стратегія цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації державного управління» [19] та «Стратегія інформаційної безпеки України» [20]. Узагальнені напрями удосконалення інформаційної політики держави щодо ВПО з урахуванням вимог міжнародних документів наведено в табл. 2.

Віддаючи перевагу в отриманні інформації із соціальних мереж, ВПО достатньо часто зіштовхуються з проявами дезінформації, яка може стосуватися соціальних виплат, порядку реєстрації, гуманітарної допомоги та мобілізації. Такі повідомлення поширюються переважно через месенджери (Telegram, Viber), неофіційні вебсайти та

локальні чати громад. Контекстуальний аналіз повідомлень дозволив виокремити найпоширеніші випадки подібної дезінформації (табл 3).

Тож запобігання дезінформації, і не лише щодо ВПО, має стати одним із важливих напрямів удосконалення державної інформаційної політики. Засоби мінімізації дезінформації можуть застосовуватися на різних рівнях публічного управління. На рівні держави доцільними будуть такі заходи:

– створення єдиного офіційного інформаційного порталу для ВПО;
– інтеграція офіційних повідомлень із цифровими сервісами держави (зокрема через застосунок «Дія»);
– оперативне спростування неправдивої інформації;
– запровадження системи офіційних push-повідомлень про зміни у законодавстві;
– співпраця із соціальними мережами щодо маркування або видалення фейкової інформації.

Таблиця 2. Напрями удосконалення інформаційної політики держави щодо ВПО

Міжнародний документ	Ключові вимоги	Напрями трансформації інформаційної політики
Керівні принципи ООН з питань внутрішнього переміщення	Право ВПО на своєчасну, повну та достовірну інформацію; забезпечення доступу до державних послуг; інформування щодо повернення, інтеграції або переселення	Створення єдиної системи інформування ВПО; забезпечення оперативного доступу до інформації про права, соціальні гарантії та державні послуги; розвиток багатоканальної комунікації
Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи щодо внутрішньо переміщених осіб	Людиноцентричний підхід; прозорість діяльності органів влади; участь ВПО у прийнятті рішень; доступність інформації для вразливих категорій населення	Розвиток відкритої державної комунікації; забезпечення регулярного зворотного зв'язку з ВПО; проведення громадських консультацій та соціологічних опитувань; адаптація інформації для осіб з інвалідністю, людей похилого віку та дітей
Документи Європейського Союзу щодо цифрового врядування	Інтегровані цифрові сервіси; принцип «одноразового подання інформації»; інтероперабельність державних реєстрів; цифрова інклюзія	Створення єдиної цифрової екосистеми для обслуговування ВПО; інтеграція державних інформаційних систем; розвиток електронних адміністративних послуг
Документи ЄС щодо відкритості інформації	Прозорість діяльності держави; відкриті дані; підзвітність органів влади; доступ громадян до публічної інформації	Публікація відкритих даних про державні програми підтримки ВПО; регулярне інформування про використання бюджетних і міжнародних коштів
Документи ЄС щодо захисту персональних даних	Законність обробки персональних даних; мінімізація збору інформації; кібербезпека; конфіденційність	Запровадження механізмів захисту персональних даних ВПО; кіберзахист державних реєстрів; розмежування доступу до інформації; я безпечність електронного документообігу.

Джерело: систематизовано автором.

Таблиця 3. Приклади дезінформації та засоби її мінімізації

Приклад дезінформації	Наслідки для ВПО	Засоби мінімізації
«Усім ВПО автоматично припинять виплати з наступного місяця»	Паніка, масові звернення до органів соціального захисту, перевантаження гарячих ліній	Оперативні роз'яснення профільних органів влади, SMS- та push-сповіщення через державні сервіс
«Необхідно терміново повторно зареєструвати статус ВПО, інакше його буде скасовано»	Безпідставне відвідування ЦНАПів та органів соціального захисту	Публікація офіційних алгоритмів дій, інформування через портал та застосунок «Дія»
«Для отримання міжнародної допомоги потрібно сплатити реєстраційний внесок»	Шахрайство, фінансові втрати	Інформаційні кампанії щодо безоплатності гуманітарної допомоги, блокування шахрайських ресурсів
«Після виїзду за кордон статус ВПО автоматично анулюється»	Помилкові рішення щодо переміщення, відмова від законних прав	Офіційні роз'яснення щодо умов збереження статусу ВПО
«ВПО не мають права голосу або права на медичне обслуговування за новим місцем проживання»	Порушення реалізації конституційних прав, соціальна ізоляція	Правопросвітницькі кампанії, поширення достовірної інформації через органи місцевого самоврядування
Фальшиві повідомлення про нові гуманітарні виплати із посиланням на підроблені сайти	Викрадення персональних даних, банківське шахрайство	Використання офіційних доменів, двофакторна автентифікація, кібергігієна населення

Джерело: за даними емпіричних досліджень автора

На рівні органів місцевого самоврядування:

– регулярне інформування через офіційні вебсайти та сторінки громад;
– проведення інформаційних зустрічей із ВПО;
– функціонування консультаційних центрів та гарячих ліній;
– призначення відповідальних осіб за інформаційну підтримку внутрішньо переміщених осіб.

В умовах воєнного стану дезінформація щодо правового статусу та соціального забезпечення ВПО є не лише інформаційною, а й безпековою загрозою. Вона знижує рівень довіри до органів публічної влади, ускладнює реалізацію державної політики підтримки внутрішньо переміщених осіб та створює передумови для соціальної напруги. Мінімізація цих ризиків потребує впровадження комплексної системи стратегічних комунікацій, яка поєднуватиме швидке офіційне інформування, міжвідомчу координацію, розвиток цифрових сервісів, підвищення медіаграмотності населення та постійний моніторинг інформаційного середовища.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Проведене дослідження засвідчило, що в умовах воєнного стану інформаційна політика держави щодо внутрішньо переміщених осіб набуває стратегічного значення як важливий інструмент забезпечення реалізації їхніх прав, доступу до соціальних послуг, інтеграції у приймаючі громади та зміцнення довіри до органів публічної влади. Встановлено, що нормативно-правове регулювання інформаційного забезпечення ВПО в Україні сформоване сукупністю законодавчих і стратегічних актів, однак не існує єдиного документа, який би комплексно визначав принципи, механізми та інструменти державної інформаційної політики саме у цій сфері.

За результатами аналізу сучасного стану інформаційного забезпечення ВПО визначено його ключові проблеми: фрагментарність інформаційних ресурсів, недостатню міжвідомчу координацію, нерівномірну доступність інформації на місцевому рівні, цифрові розриви, недостатній рівень поінформованості переселенців щодо своїх прав і державних програм підтримки, а також переважання неофіційних каналів комунікації над офіційними. Особливу увагу приділено загрозам дезінформації, яка поширюється через соціальні мережі та месенджери, негативно впливає на

реалізацію соціальних прав ВПО, створює передумови для шахрайства, знижує рівень довіри до державних інституцій та ускладнює реалізацію державної політики.

Обґрунтовано, що удосконалення інформаційної політики держави має здійснюватися відповідно до міжнародних стандартів захисту прав внутрішньо переміщених осіб, принципів цифрового врядування та людиноцентричного підходу. Пріоритетними напрямами визначено створення єдиної інтегрованої системи інформування ВПО, розвиток багатоканальної державної комунікації, інтеграцію інформаційних ресурсів і державних реєстрів, розширення використання цифрових сервісів, забезпечення доступності інформації для різних категорій населення, впровадження механізмів оперативного спростування дезінформації, підвищення рівня медіаграмотності та розвиток ефективного зворотного зв'язку між органами влади і внутрішньо переміщеними особами.

Вплив цифрової трансформації публічного управління на доступність державних послуг для ВПО, формування системи протидії дезінформації, розвиток людиноцентричних цифрових сервісів, а також розроблення методичних підходів до моніторингу інформаційних потреб внутрішньо переміщених осіб можуть бути перспективними напрямами майбутніх досліджень.

Література

1. Капінус О. Я. Державна політика щодо внутрішньо переміщених осіб: види та методи реалізації. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2021. № 4 (16). С. 143-160. DOI: https://doi.org/10.32689/2617-9660-2021-4(16)-143-160
2. Карпич І. Реалізація державної політики у сфері соціального забезпечення внутрішньо переміщених осіб. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2025. № 1 (14). С. 98–104. DOI: https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(14).2025.331026.
3. Мустафаєв А. Цифровізація соціальних послуг для внутрішньо переміщених осіб в Україні: між ефективністю та інклюзивністю. *Соціальна робота*. 2025. № 1 (11). С. 29-34. DOI: https://doi.org/10.17721/2616-7786.2025/11-1/3.
4. Колосок А., Будник С. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб. *Ввічливість. Humanitas.* 2024. Вип. 4. С. 97-105. DOI: https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.4.13.
5. Русаль Л. Особливості надання соціально-правової допомоги внутрішньо переміщеним особам в Україні в умовах воєнного стану. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Юридичні науки*. 2023. № 5 (68). С. 47-51. DOI: https://doi.org/10.32689/2522-4603.2023.5.8.
6. Лопатченко І. М., Батир Ю. Г. Публічне управління щодо забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб в умовах воєнного стану в Україні. *Вісник НУЦЗ України. Серія: Державне управління.* 2024. Вип. 2 (21). С. 121-128. DOI: https://doi.org/10.52363/2414-5866-2024-2-13.
7. Про схвалення Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2026-2028 роках: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.06.2026 № 598-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/598-2026-%D1%80?lang=uk#Text.
8. Павлик Н. П., Гордон М. В., Оленцевич Н. В. Соціальна інтеграція людей зі статусом ВПО у приймаючих громадах: результати опитування. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2024. № 2. С. 73-79. DOI: https://doi.org/10.12958/1817-3764-2024-2-73-79.
9. Національне опитування щодо сприйняття і обізнаності населенням соціальної політики в Україні: аналітичний звіт. Київ: ЮНІСЕФ, KSE, 2024. 45 с. URL: https://kse.ua/KSE_MoSP_UNICEF_report_Ukr.pdf?_t.
10. ВПО на Полтавщині: статистика та проблеми. Інститут аналітики та адвокації. URL: https://iaa.org.ua/articles/vpo-na-poltavshhyni-statystyka-ta-problemy.
11. Конституція України: Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80?lang=uk#Text.
12. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18?lang=uk#Text.
13. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 01.12.2022 № 2807-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20?lang=uk#Text.
14. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17?lang=uk#Text.
15. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12?lang=uk#Text.
16. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19?lang=uk#Text.
17. Про електронні комунікації: Закон України від 16.12.2020 № 1089-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20?lang=uk#Text.
18. Чи повинні ВПО сплачувати комунальні послуги на окупованих територіях – пояснення. URL: https://kanaldim.tv/chy-povynni-vpo-splachuvaty-komunalni-poslugy-na-okupovanyh-terytoriyah-poyasnennya/.
19. Про схвалення Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2030 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1467-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1467-2021-%D1%80?lang=uk#Text.
20. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки»: Указ Президента України від 28.12.2021 № 685/2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021?lang=uk#Text.

References

1. Kapinus, O. Ya. (2021) Derzhavna polityka shchodo vnutrishno peremishchenykh osib: vydy ta metody realizatsii [State policy on internally displaced persons: Types and implementation methods], *Ekspert: paradyhmy yurydychnykh nauk i derzhavnoho upravlinnia*, no. 4 (16), pp. 143–160. https://doi.org/10.32689/2617-9660-2021-4(16)-143-160.
2. Karpych, I. (2025) Realizatsiia derzhavnoi polityky u sferi sotsialnoho zabezpechennia vnutrishno peremishchenykh osib [Implementation of state policy in the sphere of social security for internally displaced persons], *Sotsialna robota ta sotsialna osvita*, no. 1 (14), pp. 98–104. https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(14).2025.331026.
3. Mustafaiev, A. (2025) Tsyfrovizatsiia sotsialnykh posluh dlia vnutrishno peremishchenykh osib v Ukraini: mizh efektyvnistiu ta inkliuzyvnistiu [Digitalization of social services for internally displaced persons in Ukraine: Between efficiency and inclusiveness], *Sotsialna robota*, no. 1 (11), pp. 29–34. https://doi.org/10.17721/2616-7786.2025/11-1/3.
4. Kolosok, A. & Budnyk, S. (2024) Sotsialnyi zakhyst vnutrishno peremishchenykh osib [Social protection of internally displaced persons], *Vvichlyvist. Humanitas*, issue 4, pp. 97–105. https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.4.13.
5. Rusal, L. (2023) Osoblyvosti nadannia sotsialno-pravovoi dopomohy vnutrishno peremishchenym osobam v Ukraini v umovakh voiennoho stanu [Peculiarities of providing social and legal assistance to internally displaced persons in Ukraine under martial law], *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom. Yurydychni nauky*, no. 5 (68), pp. 47–51. https://doi.org/10.32689/2522-4603.2023.5.8.

6. Lopatchenko, I. M. & Batyr, Yu. H. (2024) Publichne upravlinnia shchodo zabezpechennia prav vnutrishno peremishchenykh osib v umovakh voiennoho stanu v Ukraini [Public management regarding the protection of internally displaced persons' rights under martial law in Ukraine], *Visnyk NUTSZ Ukrainy. Seriia: Derzhavne upravlinnia*, issue 2 (21), pp. 121–128. https://doi.org/10.52363/2414-5866-2024-2-13.
7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2026) *Pro skhvalennia Stratehii derzhavnoi polityky shchodo vnutrishnoho peremishchennia na mezhuvannia do 2030 roku ta zatverdzhennia operatsiinoho planu zakhodiv z yii realizatsii u 2026-2028 rokakh* [On approval of the State Policy Strategy on Internal Displacement for the period up to 2030 and approval of the operational action plan for its implementation in 2026-2028]. Order No. 598-r, 10 June. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/598-2026-%D1%80?lang=uk#Text.
8. Pavlyk, N. P., Hordon, M. V. & Olentsevych, N. V. (2024) Sotsialna intehratsiia liudei zi statusem VPO u pryimaiuchykh hromadakh: rezultaty opytuvannia [Social integration of IDPs in host communities: Survey results], *Sotsialna pedahohika: teoriia ta praktyka*, no. 2, pp. 73–79. https://doi.org/10.12958/1817-3764-2024-2-73-79.
9. UNICEF & KSE (2024) *Natsionalne opytuvannia shchodo spryiniattia i obiznanosti naselenniam sotsialnoi polityky v Ukraini: analitychnyi zvit* [National survey on public perception and awareness of social policy in Ukraine: Analytical report]. Kyiv: UNICEF, KSE. Available at: https://kse.ua/KSE_MoSP_UNICEF_report_Ukr.pdf?_t.
10. Institute of Analytics and Advocacy (n.d.) *VPO na Poltavshchyni: statystyka ta problemy* [IDPs in Poltava region: Statistics and problems]. Available at: https://iaa.org.ua/articles/vpo-na-poltavshhyni-statystyka-ta-problemy.
11. Verkhovna Rada of Ukraine (1996) *Konstytutsiia Ukrainy* [Constitution of Ukraine]. Law of Ukraine No. 254k/96-VR, 28 June. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80?lang=uk#Text.
12. Verkhovna Rada of Ukraine (2014) *Pro zabezpechennia prav i svobod vnutrishno peremishchenykh osib* [On ensuring the rights and freedoms of internally displaced persons]. Law of Ukraine No. 1706-VII, 20 October. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18?lang=uk#Text.
13. Verkhovna Rada of Ukraine (2022) *Pro Natsionalnu prohramu informatyzatsii* [On the National Informatization Program]. Law of Ukraine No. 2807-IX, 1 December. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20?lang=uk#Text.
14. Verkhovna Rada of Ukraine (2011) *Pro dostup do publichnoi informatsii* [On access to public information]. Law of Ukraine No. 2939-VI, 13 January. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17?lang=uk#Text.
15. Verkhovna Rada of Ukraine (1992) *Pro informatsiiu* [On information]. Law of Ukraine No. 2657-XII, 2 October. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12?lang=uk#Text.
16. Verkhovna Rada of Ukraine (2017) *Pro elektronnu identyfikatsiiu ta elektronni dovirchi posluhy* [On electronic identification and electronic trust services]. Law of Ukraine No. 2155-VIII, 5 October. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19?lang=uk#Text.
17. Verkhovna Rada of Ukraine (2020) *Pro elektronni komunikatsii* [On electronic communications]. Law of Ukraine No. 1089-IX, 16 December. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20?lang=uk#Text.
18. Kanal Dim (n.d.) *Chy povynni VPO splachuvaty komunalni posluhy na okupovanykh terytoriiakh – poiasnennia* [Do IDPs have to pay for utilities in occupied territories – Explanation]. Available at: https://kanaldim.tv/chy-povynni-vpo-splachuvaty-komunalni-poslugy-na-okupovanyh-terytoriyah-poyasnennya/.
19. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021) *Pro skhvalennia Stratehii zdisnennia tsyfrovoho rozvytku, tsyfrovykh transformatsii i tsyfrovizatsii systemy upravlinnia derzhavnymy finansamy na mezhuvannia do 2030 roku ta zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo yii realizatsii* [On approval of the Strategy for digital development, digital transformations and digitalization of the public finance management system for the period up to 2030 and approval of the action plan for its implementation]. Order No. 1467-r, 17 November. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1467-2021-%D1%80?lang=uk#Text.
20. President of Ukraine (2021) *Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 15 zhovtnia 2021 roku "Pro Stratehiiu informatsiinoi bezpeky"* [On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine of October 15, 2021 "On the Information Security Strategy"]. Decree No. 685/2021, 28 December. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021?lang=uk#Text.

Стаття надійшла до редакції / Received 12.08.2026 **Прийнята до друку / Accepted 21.08.2026**
Опубліковано/ Published 04.09.2026